



Helse- og omsorgsdepartementet
Teatergata 9
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

15. august 2012

Hørings svar – NOU 2011:17 Når sant skal sies om pårørendeomsorg – Fra usynlig til verdsatt og inkludert

Frivillighet Norge viser til høringsbrev datert 06.03.12 med invitasjon til å komme med høringsuttalelse til utredningen om pårørendeomsorg innen 15. August 2012.

Frivillighet Norge har behandlet saken, og har følgende merknader og innspill til utredningen om pårørendeomsorg.

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er et interessepolitisk samarbeidsforum for frivillig sektor, stiftet 19. September 2005. Vi har mer enn 275 organisasjoner som medlemmer som til sammen representerer over 60.000 lag og foreninger over hele landet.

Gjennom Frivillighet Norge arbeider virksomhetene for frivillighetens rammebetingelser, og bidrar til å utvikle frivillighetspolitikken i Norge. Vi arbeider for et best mulig samspill mellom frivillige virksomheter omkring saker av felles interesse, og skal aktivt fremme frivillighetens og de frivillige organisasjonenes interesser i samfunnet.

Viktig anerkjennelse av frivillighetens betydning for å løse framtidens omsorgsutfordringer

Frivillighet Norge er positiv til utvalgets anerkjennelse av frivillighetens betydning for å løse framtidens omsorgsutfordringer i utredningens punkt 6.5.

Frivillighet Norge vil minne om at partnerskapsavtaler mellom frivillig og offentlig sektor må ha som forutsetning at partene er likeverdige, og at en er tydelige på at frivillige organisasjoner ikke blir satt til å løse oppgaver som ligger under det offentliges ansvar.

På nesten alle samfunnsområder finnes engasjerte frivillige, for saker, grupper og interesser. Det finnes en enorm kraft i arbeidet som gjøres blant frivillige i Norge. Tusenvis av timer legges ned i dugnadsarbeid og store pengesummer kanaliseres til samfunnsnyttige formål gjennom gaver og kontingenter. Dette bidrar til å løse samfunnsoppgaver og tilfører merverdi til en rekke offentlige tjenester. Også på helse- og omsorgsfeltet utfører organisasjonene tjenester som uten frivillige bidrag ville vært høyere i pris og fattigere i innhold – samtidig som mennesker får gleden av å delta i meningsfylt arbeid.

Frivillige organisasjoner er pionerer som gjennom historien har utviklet en rekke institusjoner og ordninger rettet inn mot bestemte formål og grupper, og som senere har blitt et offentlig ansvar og en del av den norske velferdsmodellen. Ideelle organisasjoner har startet og utviklet de fleste velferdstjenester i Norge, herunder tilbud innen pleie- og omsorgssektoren. Men for at frivilligheten skal spille den pionerrollen og inneha den drivkraften som beskrives i utredningen er det viktig å ikke ta frivilligheten for gitt.

For at frivilligheten skal ivareta denne rollen må det arbeides for:

- At offentlige ordninger for frivilligheten må reflektere at pionerrollen krever langsiktighet, prøving og feiling.
- At systemer for registrering av opplysninger til det offentlige skal være enkle, ubyråkratiske, rimelige og anvendelige for alle organisasjoner – små og store, lokale og sentrale.
- At frivillighetens mekanismer må være forståelige for myndigheter både nasjonalt og lokalt, og at krav til organisasjoners profesjonalitet ikke kan gå ut over deres egenart.

Viktig å skille mellom ulønnet omsorgsinnsats i privat- eller familieregi og ulønnet innsats i omsorgssektoren som er organisert av frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner omtales i hovedsak i under punkt 6.5 om frivillighet. For ordens skyld vil vi presisere at frivilligheten omfatter to viktige virksomhetsområder innen helse og velferd: Den ene er å fremme fysisk og psykisk helse gjennom aktiv deltakelse i frivillig arbeid og organisasjonsliv, den andre er som ideelle aktører på helse- og velferdsfeltet.

Frivillighet Norge vil understreke at man bør unngå å definere frivillighetens ”nye former” som privat omsorg i hjemmet. Dette bidrar til å utvanne etablerte begreper om frivillig organisasjoner/ideelle aktører på helse- og velferdsfeltet, og vitner om en mangel på forståelse av at frivillig sektor er en samfunnssektor med helt andre rammevilkår enn offentlige og private aktører.

Frivillighet Norge vil også peke på at det trengs svært ulike stimuleringsiltak for å stimulere henholdsvis frivillige organisasjoner og privatpersoner/familiemedlemmer til å ta ansvaret for omsorgsoppgaver.

Se for øvrig vårt innspill til NOU 2011:11, Innovasjon i omsorg, datert 15.11.2011.

Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor 2011-2013

Frivillighet Norge og KS har laget en samarbeidsplattform som inneholder prinsipper som må gjelde for samhandling mellom frivillig (representert ved Frivillighet Norge) og kommunal sektor (representert ved KS). Avtalen er vedlagt dette brevet. Staten bør oppfordre kommunene til å etablere et tilsvarende verktøy på lokalt nivå.

Samarbeidsplattformen mellom Frivillighet Norge og KS inkluderer også samhandlingen mellom det offentlige og ideelle organisasjoners virksomhet og institusjoner. Frivillighet Norge understreker behovet for at myndighetene tar særlig hensyn til deres vilkår, ref. vårt skriftlige innspill ny folkehelseslov datert 17.01.2011.

Med vennlig hilsen



Tor Abild
Rådgiver